

SŁAWIAŃCZAK

TOM DRUGI.

DEVAIWAIS

1911 DICI

Biblioteka Jagiellońska

1002420285

Sławianin.

TYGODNIK

DLA

RZEMIOŚL, ROLNICTWA, HANDLU,
DOMOWEGO GOSPODARSTWA
I DLA POTRZEB PRAKTYCZNEGO ŻYCIA W OGÓLNOŚCI.

przez

A. M. KITAJEWSKIEGO

Professora w Uniwersytecie Królewskim Warszawskim i t. d.

Tom II.

Z jedenaściami rycinami na kamieniu, a pięciami na drzewie rytemi

WARSZAWA

NAKŁADEM WYDAWCY, W DRUKARNI JÓZEFA WĘCKIEGO
PRZY ULICY SENATORSKIEJ N° 463.

1830.

Stawomir

TYGODNIK

1889

WYDAWCA: DOMOWO-GOSPODARSTWA
POLSKIEGO W WARSZAWIE

A. B. WIELKI

Tom II

BIBLIOTH. UNIV.

JAGELLONICAE

2886

11 2
CASOP.

21229-1230

WARSZAWA
WYDAWCA: DOMOWO-GOSPODARSTWA
POLSKIEGO W WARSZAWIE
1889

PRZED-MOWA.

Nieszczędziliśmy ani mozołu ani nakładów a-
by godnie odpowiedzieć położonemu w nas zau-
faniu Łaskawych Czytelników tego pisemka, i za-
służyć na nowe względy. Jakoż nietrudno bę-
dzie dostrzedz, że poprawnością, doborem przed-
miotów ogólnej użyteczności, starannością typo-
grafii, liczbą kosztowniejszych rycin i wielą in-
nemi względami, niniejszy tomik przewyższa swe-
go poprzednika. Przy niedostatku w języku oj-
czystym przewodników, któreby w główniejszych
odnogach wiadomości zakresem naszego pisma
objętych, mogły służyć za niemylną pod-ręczną
skazówkę, zwłaszcza tym co są poczynającemi
w swym zawodzie,— należało nam więcęć starać
się o przesiedlenie takowych wzorów z obcych na
ojczystą ziemię, aniżeli uganiać się za niedość
ugruntowanemi zwykle nowościami, bez zaspaka-
jającej rękojmii, bez związku, bez następstwa, ja-
kie albo zbyt często zawodzą łatwo-wiernych i na
daremne koszta, na stratę czasu i pracy narażając
nieświadomych rzeczy, obudzają wstręt i obawę
nawet do naypożądańszych przed-sięwzięć, albo
które takim tylko prawdziwy pożytek przynieść
mogą, co z całym tokiem, z całą koleją stopnio-
wych udoskonalen przedmiotu są obeznani. Dla
tego to w obecnym tomiku więcęć jeszcze jak
w piérwszym znalazła ta myśl rozwinięcia: co
powinnoby zapewnić pismu nie samą tylko przemi-
jającą czasową użyteczność. Ma tu np. ziemianin:
całkowite praktyczne traktaty o uprawie i wie-
lorakich użytkach **Kartofli**, dwóch najznakomi-
tszych rolników, to jest *J.- N. von Schwerz*,

wyjęty z jego klassycznego dzieła (*), i P. W. A. *Kreyszig* (**), tudzież częściowe uwagi nad uprawą tegoż ziemio-płodu, niemniej sławnego francuzkiego Ziemianina P. C.-J.-A. *Mathieu de Dombasle*, które później uzupełnić zamierzylismy; ma przepisy uprawy buraków, wyjęte z tegoż samego powyżej wspomnionego dzieła v. *Schwerza*; ma opis główniejszych pługów tak zwanych szczudłowych czyli płózowych zebrany z najlepszych źródeł. Dla bliższego poznania ziemi naszój, umieściliśmy treściwy Rys geognostyczny kraju, korzystnie znanego Geognosty, który poświęciwszy kwiat swego życia śledzeniom geognostycznym téj krainy, przez swe światłe i gruntowne prace nabył niezaprzeczonego prawa do narodowój wdzięczności, — i wiele innych niemniej ważnych, a dużo pracy kosztujących artykułów, dla których łatwiejszego wyszukania, oprócz spisu abecadłowego, który do tego jak i do poprzedzającego tomu jest dodany, zamieściliśmy tu spis systematyczny, mieszczący przedmioty obu tomików razem. Znaczna liczba przedmiotów tego tomu, a osobliwie obliczenie tablicy rozszerzalności od ciepła ciał stałych, tyle do sumiennego wypracowania wymagały czasu, że siódm ostatnich numerów pisma, które przez trzy piérwsze kwartały ze skrupulatną punktualnością wychodziło, zbytecznie opóźnione być musiały, co naturalnie wstrzymało dalszy bieg onego.

Wydawca jest bez-pośrednio odpowiedzialny za artykuły własnego wypracowania, jakiemi są wszystkie bez podpisu będące, tudzież opatrzone znakami — Y. —, — W. —, lub W. Sł. Po-

(*) *Anleitung zum praktischen Ackerbau.*

(**) *Der Kartoffelbau im Grossen, 2te Auflage.*

szanowanie prawa własności nakazuje nadmienić, iż materiały do artykułów z podpisem —A.—, —L.— były dostarczone przez WW. Magistrów Filozofii, pierwszy przez *Fortunata Janiszewskiego*, drugi przez *Józefa Betzę*, oznaczone zaś podpisem —S.— dostarczył zacny nieodżałowany ś.p. Magister Filozofii *Adam Podymowicz*. Artykuły oznaczone —R.— i —B.— były czerpane z raportów Professorów, pierwszy *W. Hann*, drugi *W. Rybickiego*. Oznaczonych —P.— tudzież *B.* jest autorem W. Magister *Antoni Cyprysiński*, a oznaczonych —C.— *W. Chlebowski*. Prócz tym szanownym uczonym, wynurzenie należyne podziękowania, za udzielane światłe pomoce WW. Prof. Uniwersytetu *Armińskiemu*, *Fraczkiewiczowi*, (*A. F.* lub —*F.*—) i *Jarockiemu* (—*J.*—), jest dla nas najmiłą powinnością.

The first part of the paper is devoted to a general
 introduction of the subject and to a brief review of
 the literature on the subject. The second part is
 devoted to a detailed description of the method
 used in the present investigation. The third part
 contains the results of the experiments and a
 discussion of the results. The fourth part
 contains the conclusions and a list of references.

SPIS RZECZY

TOMU II.

(Liczby wskazują stronicę.)

- Abel (N. H.), matematyk, jego nekrolog, 174.
- Abuzabel szpital i szkoła medycyny, 171.
- Acacia hetero-carpa krzew, 57.
- Achajczyków osady nad morzem Czarném, 122.
- Akacyi, gatunek odznaczający się bardzo szybkim przyrostem drewna, 95.
- Akcyę, Szkoła przez, 48.
- Alabaster, 277.
- Albanija, jej handel z Alexandryą, 12.
- Alexandrya miasto portowe Egiptu: jej handel, 12, 14, 27; lazaret, 28; zbrojownia i fortyfikacye, 107.
- Alluvium, 73, 92.
- Alpy, 220.
- Alun rodzimy, 302.
- Ameryki St. Zjedn., nowo-wynaleziona przedziałnia lnu, 304.
- Amfibolowa skała, 89, 90, 217, 219.
- Ammonijackiej soli fabryka, 29.
- Ammonity, 25, 221.
- Anatomiczne tablice Cloqueta, 48.
- Anderson, jego doświadczenia z sadzeniem kartofli, 376.
- Andrzejewski profesor geolog, 258.
- Anglicy umieją cenić talent i poświęcenie się, 31.
- Anhydryt, 23, 247.
- Apparat nowy do kruszenia kamieni w pęcherzu urynowym, 191.
- Apparaty, chemiczne, 397; parownicze, P. J. Pelletier, 400; inne, 396.
- Arabija, podróż po tym kraju, 304.
- Arabskie: guma, 58; pokolenia, ich rys, 304.
- Archeologiczne nowe skarby, 16.
- Artezyjskie źródła, 62.
- Arto-carpus, drzewo chlebowe, 307.
- Artyllerya Egipska, 141; prochownia, 29, 49.
- Baltycki Górntwór, 298.
- Banki zabezpieczające, 28.
- Bawarya, stowarzyszenie na podzwignienie fabrykacyi wyrobów lnianych, 303.
- Bawełna: brazylijska, przyswojona w Egipcie, 55; przedziałnie i tkalnie onej w Egipcie, 30, 94.
- Bazalt, 71.
- Berylu krzyształ ogromny, 207.
- Berzelius, jego odkrycie nowe, 16, 144.
- Biblijoteki w Egipcie, 59.
- Bitumen, 73.
- Bituminowe, drzewo, 25 i d., 278, 302; ił, 300.
- Blendą, 249.
- Botta podróżnik, 304.
- Brekye: krzemienne, 242; wapieniowe, 232 i d., 242.
- Brine kupiec ang. w Egipcie, 29.
- Brona na zawiasach, 85.
- Bucardity, 26.
- Budulec okrętowy, 12; jego obrobienie machiną, 96.
- Bulach, fabryki, 30.
- Buraki: ich gatunki, 193; liści oblamywanie szkodliwe, 209; ich liście są środkiem rozwalniającym dla bydła, tamże; ich naci wyższość, 210; ich nasienie jak długo zdolne do siewu, 214; ich na nasienniki wybór, tamże; ich plon w porównaniu z sianem i kartoflami, 211; ich przesadzanie, 196; ich przezimowanie w dołach, 212; trudniejsze od

- kartofli a łatwiejsze od kalarepy, *tamże*; sadzenie nasienia, 194; ich uprawa, 193, 209, 215; ich użycie na paszę, 212; ich zbiór, 209.
- Burakowy cukier, 215, 216, 225; ilość cukru, 228; cena jego i buraków, *tamże*.
- Burger wysławia kartofle, 290.
- Bursztyn, 248, 277; pochodzi z drzewa *dicotyledonowego*, 26.
- Cammann E. L.**, Iliady i Odyssei ułatwione zrozumienie, 111.
- Canino**, archeologicznych skarbów znalezienie, 16.
- Carcassone**, miasto fabryczne Francji, odstawia swe sukno do Egiptu, 12.
- Cech-Stein**, 236, 251.
- Cerity**, 67, 70.
- Chemiczne: aparaty, 396, 397, 400; pracownice, 319, 320, 365, 378, 395, 410; słownik, 321 i d.
- Chloryna, jest środkiem lekarskim na suchoty płucowe, 191; jej użycie w rolnictwie, 145.
- Chloryt, 21, 67, 70, 243, 302; ziemisty, 43.
- Chlorytowe: kręda, 21, 25: piasek, 43, 70.
- Chodkiewicz (A. Hr.) zasłużony chemicz, jego poprawy w słowniku chemicznym, 324.
- Ciepło, rozszerzalność ciał stałych od niego, 264.
- Colocasia**, korzeń pokarmowy, 58.
- Copaiva** balsam, olejek z niego na rozpuszczenie kauczuku, 288.
- Cukier surowy: jego cena, w osadach francuzkich, 228; w Brazylii, *tamże*; jego rafinerie w Egipcie, 29.
- Cukier surowy burakowy: ile we Francji kosztuje fabrykanta, 227 i d.; powody jakie zachęciły do jego fabrykacji, 230; stan jego fabrykacji w Rossji, 115.
- Cytryny, 57.
- Dachtyle, 55.
- Damaszkowa latorośl winna, 54.
- Damietta** miasto, handel jego, 14.
- Dankowski**, pobratymstwo języków słowiańskiego z greckim, 111.
- Dar-fur** państwo, niedopuszcza związku z obcemi, 174.
- Dargentel, modelowanie roślin, 48.
- Davy (Sir H.), jego miasto rodzinne, 31.
- Delta**, główna część Egiptu, 52.
- Diluvium**, utwory potopowe, 73, 87.
- Diorit**, 68, 89, 206, 217.
- Dług krajowy Egiptu, 108.
- Dolomit**, 242.
- Dongola**, kraj gdzie piękna rasa koni, 174.
- Dostrzeżenia meteorologiczne, *obacz* Obserwacje.
- Downa**, palma, 56.
- Dragomity**, 244.
- Droga handlowa starożytnych do Indji, 119 i d.
- Drogo-miar morski, 96.
- Drożdże: wierzchnie i spodnie, 104; ich zastępcy, 104 i d.
- Drukarnie perkalów, 30, 94.
- Drzewo, bituminowe, 25 i d., 278, 302; drzewa pociąganie, 224.
- Dyamenty marmaroszkie, 244.
- Dział odléwnia w Kairze, 30, 142.
- Echinity**, 24.
- Egypt**: biblioteki, drukarnie, dzienniki, szkoły, 58, 95, 141, 170 i d.; Lyceum, sposobienie młodzieży za granicą, 59; języki upowszechnione, 31; religija, 59; — handel, 12, 27; korzystne ze wszech miar dla handlu położenie, 14; ziemio-plody, 54 i d.; towary wychodowe, 57; wchodowe, 12 i d.; ludność, 30, 76; ulepszona administracya, 79; wojsko, 60, 109, 141 i d.; karność wojskowa, 170; siła morska, 60, 95, 106 i d.; dochody krajowe i podatki, 75 i d.; uprawa roli jej przestrzeni i plenność, 52, 78; stan chodowania bydła, 172; rękodzieła, 29 i d., 94; konsulowie zagraniczni, 27, 59; bezpieczeństwo dla podróżnych obcych, 29; przepisy krajowe obowiązujące dla nich, 27.

- Faluniery*, 279.
 Farba tania do pociągania budynków, 224.
 Faryna Egypaska, 29.
Feld-spath, 89, 262.
 Fig egypskich pewien rodzaj, 56.
 Flagi francuzkiej korzyści w Egypcie, 14.
 Flotty Egypskiej stan, 60, 95, 107.
 Folarska ziemia, 43.
 Fonberg chemik słownik użyty w jego dziele, 328.
 Formacya, — gipsu, 21; gliny plastycznej i węgla brunatnego, 25, 40; krędy, 19; napływowa, 20, 68, 73; potopowa, 73, 87; powodziowa, 73, 91; piaskowca, — białego Lias-, 5, 9; czerwonego najdawniejszego, 4 i d.; karpackiego, 203; muszłowego, 46; pstręgo i jego pstrych margłów, 4; — przechodowa, 3, 201; siarki, 22; wapienia, — grubowapienia, 41, 46; jura-, 9; ławicowego dawniejszego, 4; muszłowego, 4; — zielono-piasku, 24.
Francya, cukru burakowego fabryk liczba i ich produkcya, 225; koszta produkcyi, 227.
Fucoidy, 205, 216, 242 i d.; 253.
 Galena, 5, 13, 249; śróbrzystej żyła, 232.
 Galman, 5.
 Gay-Lussac prażenie istot org. z potażem, 16; o kermesie mineralnym, 186.
 Geneuńczycy w Taurydzie, 125.
 Geognozya Polski, 3, 19, 40, 66, 87, 199, 215, 231, 241, 257, 273, 298.
 Geometryczne zagadnienie, 237.
 Gęś stara, 208.
Giddah, port Arabii, 14.
 Gips, 21 i d., 26, 69 i d., 203, 206, 246 i d., 299 i d.
 Gliny, 6, 20 i d., 67, 70 i d., 87, 91, 205.
 Głuchoniemych szkoły, 144.
 Gneis, 88 i d., 202, 219, 232, 262.
 Góry; *Alpy*, 220; *Biate-hory*, *Bieskiedy*, *Biestawskie*, *Bieszczady*, *Bukowińskie*, *Faczkowskie*, *Fagarasz*, *Karpaty małe*, *Lip-towskie*, *Spiskie*, *Tatry*, 200 i d.; przechodowe, 298; trzeciorzędne, 73, 278; warstwowe 71.
 Granat, kamień, 89 i d., 219, 262; owoc, 57.
 Granit, 68, 88 i d., 217 i d., 202, 232, 260 i d., 298.
 Greków kolonije nad morzem Czarném, 120.
 Grubo-wapienie, 41 i d., 70 i d., 261.
 Grube-żwir, 74.
 Grupa Cieszyńskiego Lias-wapienia, 206, 215 i d.
 — Numinulitowego wapienia, 206, 218 i d.
 — i gryfitowego wapienia, 231 i d.
 — karpackiego piaskowca, 241.
 Gruszek, smażenie, 190; szczepienie ważne, 288.
Gryffity, 221.
 Gumma arabska, 58.
 Gunnie, dyrektor farbierni i drukarni perkalów, 30.
 Gurney, wóz parowy, 80.
 Handel: dzisiejszy Egiptu, 12 i d.; Europy dawniej z Indyjami, jego upadek i środki odnowienia, 115, 146, 152; Geneuńczyków z Kolchidą i Kaukazem, 150; Greków z Indyjami, 127, 146; Polski, 116; Rosyi, 115; Rzymian z Kolchidą i Kaukazem, 150; Rzymian z Chinami, 149; Wenecyan z Indyjami, 148; Tatarów z Indyjami, 149.
 Handlu, wywozowego Egypskiego artykuły, 34, 57 i d., 174; artykuły wchodowe, 12 i d.; wiadomości ułatwiające kupczenie w tym kraju, 12 i d., 27 i d., 61 i d., 75 i d., 108 i d.; do Indyjów przez Egipt, 157, 79, 92 i d.
 Hematyt, 7.
 Herbaty cena, 144.
 Hetruskie naczynia, 16.
 Hieroglify odgadnione, 111.
 Hoffmannu (J. F. Dr.), jego modelowanie roślin, 48.
 Homera, język ze Słowiańskim porównany, 111; zrozumienie ułatwione, *tanże*.

- Jarocki Dr. Professor, 115, 190, 279 i d.
- Jaspis, 233, 245.
- Jazda Egypcka, 110.
- Jeleni szczytki, 74.
- Iglastych drzew rzadsze gatunki, 144.
- Ikrowiec wapienny, 42 i d.
- Il, 10, 23 i d., 69 i d., 234; bituminiowy, 300; łupkowy, 3, i d., 233, 243 i d.; marglowy, 6 i d., 244, 248; piaszczysty, 6; solny 23, 71, 203, 206, 243, 246 i d.; wapiasty, 6.
- Inakhile*, szkoła oficerów, 171.
- Indygo, 54.
- Instrukcyje czyli ćwiczenia wojenne, 143.
- Jodyny użycie, 192.
- Jumel Francuz, jego zasługi w Egypcie, 30, 55.
- Jura-wapień, 9 i d., 23 i d., 91 i d.
- Kadłubka zdroj, 71.
- Kadzi zacierowych wykadzanie słomą, 106.
- Kair*, stolica Egiptu, jego ważność handlowa, 14, 28, 29.
- Kalcedon, 67.
- Kamienie: ciosowe do budowy, 3, 8, 42, 69; taczane polne czyli brukowe, 21; zkąd pochodzą, 87 i d.
- Kanały, 79; wielki do Nilu z A-lexandryi, 28.
- Kaolin, 262.
- Karawana ciągła między Suez a Kairem, 28; pomiędzy Kosseir a Kairem, 29.
- Karpacki Gór-utwór, 199.
- Kartofli uprawa: — gleby wybór pod nie, 292; jaka najmniej zdadna pod nie, *tamże*; kolej następstwa, 293; wycieńczają ziemię, 294, 296; guojenie pod nie, 369, 373; przygotowanie roli pod nie, 297; wysadki i pory do sadzenia wybór, 374; sadzenia sposoby, 385; — podług P. Knight, 224; pielęgnowanie ich na pniu, 390 i d.; obnażenie z naci szkodliwe, 391; zbierania sposoby i plenność, 392 i d.; wyradzanie się, 406; choroby, 408; zamrożenie, 409; zimowanie, 83 i d., 401; zbiór ułatwiony ile kosztuje, 81; zwożenie ułatwione, 82; plenność powiększona przez oberwanie kwiatu, 16.
- Kartofli użycie: — kwiatów na farbę, 223; wartość pożywna, 403; ich porównanie z innymi korzeniami na paszę dla bydła, 179; ich zalety, 289 i d., 305 i d.; ich przywary i zarzuty przeciw nim, 290 i d., 403; na palenie wódki, 97; ich płókanie, *tamże*; warzenie, 99; rozciieranie, 101; przygotowanie zacieru, *tamże*; zadanie drożdży, 103; pędzenie roboty, 129 i d.; kartofli siekanie, 162, 181 i d.; wytłaczanie, 404; tuczenie bydła rogatego niemii, 164 i d.; paszenie krów dojnych, 169; paszenie przednich owiec, *tamże*; paszenie koni roboczych, 177; tuczenie trzody chłwnej, 406; — na farbę do pociągania drzewa, 224.
- Kartoflowa braha czyli wywar do tuczenia bydła rogatego, 164; kwiat na farbę, 223.
- Kasztanowe drzewo ogromne, 208.
- Katarzyna II. wskrzesza handel czarnego morza, 127; połączenie Donu z Wołgą, 157.
- Katedry: zoologicznej rozdzielenie, 239; postępowanie przy przyznawaniu katedr, 240.
- Kauczuku rozpuszczenie, 288.
- Kawa, 54.
- Kaweki* owoc, 58.
- Kazer-le-en*, szkoła wojskowa, 170.
- Kermes mineralny, 186.
- Keuper*, piaskowiec, 242, 299; wapień, 302.
- Kobaltowego niedokwasu czyste-go otrzymanie, 190.
- Kompanii wschodnio - Indyjskiej zyski, 144.
- Konglomeraty, 3 i d., 13, 67 i d., 205, 232, 242.
- Koni rasy w Egypcie, 172, 174; roboczych paszenie burakami, 213; kartoflami, 177; odprężanie śpieszne od powozu, zaprzężonych, 96; konia zadziwiająca przytomność umysłu, 15.
- Konopie niepalne, 224.
- Końskie zęby, 68.

- Konstantyn VII. Césarz, 260.
 Koperwas żelazny, 26.
 Koptycki język, 31.
 Korynty, 54.
 Kości: mielenie, 365, 422; ludzkie do uprawy roli, 32; zwierząt przed-pot. powych, 71, 74, 91.
 Kosiarze, ugoda z nimi, 65.
Kosseir, port arabski, 14, 29.
 Krédowy margiel, 21 i d., 276.
 Krédy, 19 i d., 70 i d., 260 i d., 275 i d., 302 i d.
 Kreissig (W. A.) uczony ziemianin o kartoflach, 81, 97, 129.
 Królewiec, dom handlowy Turonńskiego, 12.
 Krowy: pasza dojnych, 169; bu-raki na paszę dla nich, 212.
 Kruśce w Polsce, 3, 5.
Krym czyli Tauryda, 126.
 Krzemienie, 10, 21 i d., 67, 92, 217, 276 i d., 230.
 Krzyżanowski J. K. ché-mik, jego dzieło, 328.
 Kunowskie łomy piaskowca, 8.
 Kuźnice, 30, 94.
 Kwarc, 67 i d., 220, 232 i d., 243, 262.
 Kwasoród, co do nazwiska, 331.
 Kwasu szczawiowego sztuczne otrzymanie nową drogą, 16.
 Kwasy jak nazywać, 343.
 Labrador, 89 i d.
 Lacedemończyków osady nad morzem Czarném, 122.
 Lazaret wielki w Alexandryi, 28.
Leitha - wapień, 42-44, 70, 72.
 Lékarskie, konkursu, 240; nowości, 191 i d.; urzędzenia w Egypcie, 28, 171.
 Lékarz-konował w Egypcie, 173.
 Len, zielska mu szkodliwego pozbycie się, 287.
 Literatury chémicznój w Polsce stan, 323, 327 i d.
 Lniane wyroby, 303.
 Lnu przedzalnia nowa, 304.
 Locki doktor, 111.
 Lodu sprzedarz w Egypcie, 108.
Lotus: owoc, gatunku szakłaku, 56; grzybienia, 57.
Lydischer-stein, 69.
 Łupki, 6, 46, 69, 71 i d., 202 i d., 216 i d., 232 i d., 243 i d., 262, 274, 298.
 Łupkowy czerwony il, 3.
 Machiny,— brona na zawiasach, 85; młynek do mielenia kości, 365, 422; pługi, 1, 17, 33; przedzalnie lnu, 304; nowe mechanizmy, 96; tarka do rozdrobienia kartofli, 181.
 Mahomet II. Sułtan, 126.
 Manganec, 7; niedokwas jego czarny ziemisty, 44.
 Margle, 21 i d., 70 i d., 91, 203, 243 i d.
 Marmury, 246.
 Marynarki Egypskiěj stan, 60, 95, 106.
Mastodon, 282.
 Matematyczne nowe dzieła, 112, 128; zagadnienie rozwiązane, 237.
 Medyczne szkoły, 171.
 Memel miasto, jego handel, 12.
 Meteorologiczne, *obacz* Obserwacye.
 Meteorologija, trzęsienia ziemi, 255.
Mezellaoni, ryż Egypski, 54.
 Michaud, jego podróż do Palestyny, 304.
 Miédz rodzima, 249.
 Mika, 89, 241, 262.
 Mileczykóv osady nad Czarném morzem, 121.
Miliolity, 279.
 Mineralne wody: kwaśno-węgłowe, siarczane, słone, 251.
 Mitrydates opanował osady morza czarnego, 122 i d.
 Młyn prochowy, 29, 49.
 Młynek do mielenia kości, 365, 422.
 Młyński kamień, 68.
 Modelowanie roślin, 48.
 Mohammed Aly, Wice-król Egiptu: jego ród, czyny, charakter, administracya, 61.
Molass, 242, 252.
 Monopoliczny system w Egypcie, 55, 62, 75 i d., 94.
 Morwowe drzewa, 55.
 Mostowe słupy, 32.
 Mrówki, zakaz niszczenia ich, 224.
Myrobalany, 56.
Myrsine africana krzew pospolity, jego jagoda 4-jądrowa, 57.

- Nauczycieli: musztry płaca w Egypcie, 143; posady jak rozdawane, 240.
- Nelumbo Lotos*, roślina, 57.
- Nenkanowice* wieś, próby świdrowe na sól, 24.
- Niedokwasy jak nazywać, 339.
- Niepalne konopie, 224.
- Nilu* powódzie, 53.
- Niniwa* niegdyś śródkiem handlu, 146.
- Nisko-pienne odnawianie drzewa korzystniejsze, 95.
- Nosorożec, 71, 74, 91, 282.
- Nowej-Holandyi* ciekawości, 111.
- Nowości z chemii, 16, 144, 190.
- i pisma lekarskie, 191.
- Nullipory*, 45.
- Nummulity*, 70, 220, 234.
- Nymphaea Lotus*, roślina, 57.
- Obserwacje meteorologiczne z Warszawskiego Astronomicznego Obserwatorium, 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 176, 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 320, 368, 384, 424.
- Obsypnik, 84 i d.
- Ocet z miodu, 10.
- Ogórek ogromny, 208.
- Ogród botaniczny królewski w Berlinie, 144.
- Oranie we Flandryi i Brabancyi, 297.
- Orleans (Mademoiselle d') jej zakłady dobroczynne, 31.
- Orthoceratity*, 275.
- Osady nad morzem Czarném, Greków z Miletu, Achaji, Sparty i t. d., 121 i d.
- Ospa krowia, 28.
- Ostrzygi, 69, 70, 250.
- Owce: egypskie, 172; przednich karmienie kartoflami, 169.
- Palestyna*, 304.
- Pallas, sławny naturalista, jego podróż po Rosyji, 157.
- Panicum turgidum* zboże, 58.
- Papiérowe piéniądze w Egypcie, 108.
- Papyrus*, nowo-odkryty rękopism na nim, 111.
- Paras*, moneta zdawkowa, 143.
- Pentateuchus*, 111.
- Penzance*, miasto rodzinne H. Davy, 31.
- Perri inżynier, jego śmierć, 157.
- Pezzoni, konsul rosyjski w Alexandryi, 27.
- Piasek, 21, 25 i d., 41 i d., 67 i d., 74, 87.
- Piaskowce, 3-10, 24-26, 42-47, 67-72, 89-92, 201-206, 218, 220, 233 i d., 241-244, 248, 299.
- Piechota Egypaska, 60, 110.
- Pieczary, 22.
- Piegi, śródkki przeciw, 286.
- Piotr I, jego plany, 156.
- Piryt, 26, 43, 221, 243, 298, 301; miedziany, 232.
- Pistacyt, 90.
- Pizolit, 69.
- Plastycznej gliny formacya, 25 i d.
- Płótna Inianego fabryka, 29.
- Pług brabantki, 17; flandryjski, 1; pługi szczudłowe, 1, 17, 33.
- Pływacz biegły, 31.
- Pobór podatków w Egypcie, 76, 107.
- Podolski Gór-utwór, 257 i d.
- Podróż do Indyi przez Egipt, 15, 79, 92; naukowa do Egiptu i Arabii, 304.
- Politury i pokosty, 206, 222, 254, 289.
- Polska*, jej opis geognostyczny, 3, 19, 40, 66, 87, 199, 215, 231, 241, 257, 273, 298; jej handel, 116.
- Połączenia ciał niezłożonych jak nazywać, 336 i d.
- Pół-opał, 244.
- Pomarańcze, 57.
- Porfyr, 90, 202, 205; dyoritowy, 204.
- Potrąwu zbiór, 65.
- Powrozy konopne niepalne, 224.
- Pozionka ogromna, 208.
- Pracownia chemiczna, 319, 320, 365, 378, 395, 410.
- Prochowy młyn w Kairze, 29, Kazański, 49.
- Prochu Kazańskiego fabrykacya, 49; siła, 52.
- Professorów płaca w Egypcie, 172.
- Protektorek klub, 15.
- Przemysłu postęp ułatwiony, 112; przezorności potrzebne w przed-

- siębięrstwach przemysłowych, 229.
 Pszczoły w Brazylii, 113.
 Pusch Jérzy Geolog, jego Geognozya Polski, 3 i d.
 Quesneville, jego nowy sposób otrzymania niedokwasu kobaltowego, 190.
 Radło, 84.
 Rafinerje: cukru, 29; salétry, 30.
Rhodomon pod Kairem, rafinerja cukru, 29.
Ricinus communis, roślinna, 57.
 Rogowiec, 216, 220, 222, 233, 244 i d.
 Roślin modelowanie, 48; wyciski, 3.
 Rossi, salétry rafinacja, 30.
Rossya, wzrost przemysłu ułatwiony, 115; czynność przemysłowa nagradzana, 27; postęp wiadomości przemysłowych przyspieszany, 112; uprawy buraków i fabrykacji cukru z nich stan obecny, 215.
Rozetta, port wyborny, 28.
 Roz-szerzalność od ciepła ciał stałych używających, 264.
 Rozum bydłęcia, 15.
 Rubryka, 8.
 Rudy; antymonowe, 219; miedziane, *tamże*; żelazne, 5-10, 92, 205, 221, 246, 249, 303.
Ryga miasto: jej handel, 12; jej domy handlowe, 13.
 Ryż, 54, 307.
 Rzymskie osady, 124.
 Salétry rafinerja, 30, 52.
Samskrytskie kodexa Indyjan, 111.
Sarapana, miasto składowe towarów indyjskich u starożytnych, 122.
 Schwierz (J-N. von), pług jego do rżnięcia rowów, 33; o uprawie buraków, 193, 209; o uprawie kartofli, 289, 369, 385, 401.
 Serpentyń, 233.
 Serwian osada w Egypcie, 55.
 Sferosydyryt, 6-8, 216, 246.
 Siarczane źródła, 22, 251, 300.
 Siarki rodzimój formacja, 22, 221, 249, 298.
 Sinnik, od czego nazwany, 332.
 Skala-kwarcowa, 6, 69 i d., 89 i d., 219 i d., 233, 242.
 Skały pierwotne, 7i; ich bałwany i urwiska, 21, 87 i d.
 Skał-olój, 2, 51, 247, 251.
 Skamieniałości w Polsce, 3, 5, 8, 10, 23-26, 41, 44-47, 67 i d., 72, 74, 205 i d., 216 i d., 220 i d., 234 i d., 242 i d., 249 i d., 274 i d., 278 i d., 299, 301 i d.
 Skrofuł leczenie jodyną i solami onój, 192.
 Ślédź ogromny, 96.
 Sławiańskiego języka z homero-wskim pokrewieństwo, 111.
 Słone źródła, 22, 251, 300.
 Słoń kopalny, 68, 71, 74, 91, 281 i d.
 Smarzenie gruszek, 190.
 Smoła ziemna, 216, 245, 300.
 Śniadeckiego słownik chemiczny, 322 i d.
 Sole jak nazywać, 352 i d.
 Sól: kamienna, 23 i d., 201, 203, 205 i d., 235, 243-254; z jezior słonych, 127; sól włoskowa, 26.
 Spiskie góry, 200.
 Stany zjednoczone Ameryki, czy-szczenie wody, 48; przedzalnia lnu nowo-wynaleziona, 304.
 Statek parowy, 28; do czyszczenia Nilu, 30.
 Statystyka handlowa, *obacz* Egipt.
 Stereotypy, 158 i d.
 Stroncyany siarkan krystalizowa-ny, 43.
 Strzelby ręcznej fabryka w Kai-rze, 30.
 Suchot płucowych leczenie chlo-ryną, 191.
 Sudety, 202-204, 215.
Suez miasto: ważność jego han-dlowa, 14; kanał, 15.
 Sukiennice, 30, 94.
 Sukno, 12.
Syena miasto, góry ciągnące się od niego do Kairu, 52.
Syenit, skała, 89, 202, 217, 232.
 Syrup z jabłek dzikich, 190.
 System gór: karpacki, 199, 215, 231, 241; Podola i południo-wój Rosyji, 257, 273; bałtycki,

- 298; środkowej Polski, 3, 19, 40, 66, 87.
- Szafranu handel monopolem obciążony w Egypcie, 62.
- Szczawiowy kwas, 16.
- Szczepienie gruszki i jabłoni pożyteczne, 288.
- Szczerbakowski szyb w celu poszukiwania soli, 23.
- Szkoły, 31, 48; szkoły głuchoniemych, 144.
- Szkoły w Egypcie: wojskowa, 170; artylleryi, 141; sztabu głównego, 171; oficerów, *tamże*; medycyny, *tamże*; szkoły wyższe, 58 i d., 95; początkowe, 58.
- Szpitala, 143.
- Sztab wojska, 110.
- Tabella roz-szérzalności od ciepła ciał stałych używanych, 264.
- Taczane urwiska skał, 21, 74, 87 i d.
- Tatary w Taurydzie, 126.
- Tatry, 200, 204.
- Telegraficzne linije w Egypcie, 29.
- Terebratule*, 25, 221.
- Thorina*, 16, 144.
- Tkacki samodzielny warsztat w Egypcie, 30.
- Tor*, port arabski, 14.
- Torf, 92.
- Towary wprowadzane do Egiptu, 12, 13.
- Trachyt* skała, 71, 201-206, 233, 249.
- Transport lądowy tani w Egypcie, 28, 93.
- Tromat*: skała, 92, 232, 234; Sandomiérski, 20; Sudetów, 203, 218.
- Tuf wapienny*, 72, 92, 303; stalaktykowy, 303.
- Turmalin*, 262.
- Tytuniu, uprawa powiększona w Egypcie, 54; palenie, *tamże*.
- Ubiór wojska Egypckiego, 142.
- Ulemowie, duchowni i prawnicy, 61.
- Urynowych kamieni w pęcherzu kruszenie, 191.
- Wapienie, 3-10, 21, 24-26, 35, 41-44, 69-71, 201-206, 215-220, 231-234, 242-248, 265, 275-278, 302.
- Wapienne: brekcya, 205, 232, 242.
- Wełny targowica stała w Anglii, 96.
- Wenecyanie opanowali niegdyś wszystkie porty morza Czarnego i Azowskiego, 124.
- Węgiel kamienny, 6, 9, 205, 242 i d., 263; brunatny, 21, 23, 26, 69 i d., 218, 277 i d.; łupkowy i smolny, 6, 217.
- Węże żywiące się pszczołami, 115.
- Wice-król Egiptu: jego chciwość osobistych zysków, 62; jego dążność do oświaty, 59; jego skarb wyczerpany, 94; jego spekulacye, 29, 55, 62, 75 i d.; sprzyjanie rękodzielom, 29 i d.; wojsko, flotta, 60, 109, 141 i d.; jego rodzina, 61.
- Wielbłądami tani transport towarów w Egypcie, 29, 93.
- Wielorybów połów, 208.
- Wieprze, uwaga w ich karmieniu, 288.
- Wiernik Europy*, pismo czasowe, 119.
- Wodę do napoju uczynić zdarną, 48.
- Wódka: w Egypcie, 13; wódki palenie z kartofli, 97, 129; na to kartofli płókanie, 97; warzenie, 99; przygotowanie zacieru, 101; sparzenie siodu srotowanego, *tamże*; dodanie drożdży lub istot zastępujących takowe, 103; czyszczenie kadzi zacierowych, 106; przepędzenie roboty, 129.
- Wodoród, czy właściwie nazwany, 331.
- Wojsko egypskie, — jego karność, komitet instrukcyjny, organizacya, żołd i t. d., 60, 109 i d., 141, 170; służba zdrowia, 143.
- Wolfram*, kamień, 262.
- Wół ogromny, 208; wołów tuczenie, burakami, 213; kartoflami, 164, 168.
- Woskiem politurowanie, 207.
- Wóz nowy do ciężarów, 144.

- Wróble, zupa smakowita z nich, 47.
- Wweiski: muszli, 68; roślin, 3, 242 i d.; ryb, 243 i d.
- Zapomogi zakładającym nowe rękodzielnie w Egypcie, 30.
- Zbrojownia w Alexandryi, 107.
- Żeglugi: do Egiptu i napowrót pora, 13; do Indyj wschodnich, 79, 92; zabezpieczenie od wyrzucania okrętów na brzeg, 96.
- Żelazne: koperwas, 26; rudy, bobowa, 302; brunatno-wodniakowa, 232; czerwona niedokwasowa, 233, 301; ikrowiec, 7; magnetyczna, 232; margłowa, 246; mika, 301; węglanowa zbita, 6; węglanowa krystalizowana, 332; żelaznych rud gatunki w formacyi białego piaskowca, 7.
- Żelazo, widoki handlowe na nie, 13.
- Żęby, końskie, 63; ludzkie, 32; mastodonta, 282; nosorożca, *tamże*; trzonowe słońa przedpotopowego, *tamże*, 68.
- Zielono-piasku formacya, 24.
- Zielska kaniańki ze lnu pozbycie się, 287.
- Ziemi trzesienia, 255.
- Zołd w Egypcie, 107, 142 i d., 172.
- Źródła siarczane i słone, 22, 300.
- Zupa z wróbli na wzór zółtówewej, 47.
- Żurawinowy wyciąg do herbaty, 263.
- Zwierz dziki i bydło w Egypcie, 172 i d.
- Zygophyllum album*, roślina, 58.
- Zynk, 5.
- Żywe-śrebro rodzime, 249.
- Żywności miska cena w Egypcie, 30.

SPROSTOWANIE OMYŁEK.

W Tomiku Iwszym

Strona	wiersz	zamiast	popraw
1	4ty dewizy i 1szy textu	tak jak oni	jak i oni
95	5ty od dołu	rudéy	rudy
106	1wszy od dołu w przyp.	przykład	przekład
164	4ty od dołu	1110	1120.

W Tomiku IIgim, oprócz sprostowanych na str. 64, 80 i 400, pozostają do poprawienia następujące:

Strona	wiersz	zamiast	popraw
43	2gi od dołu w przyp.	<i>concretione</i>	<i>concrétionné</i>
177	2gi dewizy	<i>calidumquae</i>	<i>calidumque</i>
241	7my dewizy	<i>sicis</i>	<i>siccis</i>
397	15sty od góry	<i>Tab. XXIV. i XXV.</i>	<i>Tab. XXV. i XXVI.</i>
400	4ty od góry w przyp.	<i>Tab. XXIV. i XXV.</i>	<i>Tab. XX i XXVI.</i>
401	5ty dewizy	<i>de-loups</i>	<i>de loups.</i>

SPIS RYCIN.

W Tomiku Iwoszym Sławianina.

a) Litografowanych dziewięć.

<i>Tab. I.</i>	rycina pojedyncza	należąca	naprzeciw	str.	99 lub 119.
<i>Tab. II. i III.</i>	podwójna	—	—	—	152.
<i>Tab. IV.</i>	pojedyncza	—	—	—	294.
<i>Tab. V.</i>	dito	—	—	—	311 lub 337.
<i>Tab. VI. i VII.</i>	podwójna	—	—	—	363.
<i>Tab. VIII.</i>	pojedyncza	—	—	—	393.
<i>Tab. IX.</i>	dito	—	—	—	397.
<i>Tab. X.</i>	dito	—	—	—	411.
<i>Tab. XI.</i>	dito	—	—	—	415.

b) Dwie ryte na drzewie.

Str. 155 i str. 233.

W Tomiku IIgim Sławianina.

a) Litografowanych jedenaście.

<i>Tab. XII-XF.</i>	pczwórna	należąca	naprzeciw	str.	1 i 18.
<i>Tab. XVI.</i>	pojedyncza	—	—	—	37.
<i>Tab. XVII. i XVIII.</i>	podwójna	—	—	—	199.
<i>Tab. XIX. i XX.</i>	dito	—	—	—	218.
<i>Tab. XXIX.</i>	pojedyncza	—	—	—	319.
<i>Tab. XXX.</i>	dito	—	—	—	320.
<i>Tab. XXI.</i>	dito	—	—	—	365.
<i>Tab. XXII.</i>	dito	—	—	—	366.
<i>Tab. XXIII. i XXIV.</i>	podwójna	—	—	—	379.
<i>Tab. XXV. i XXVI.</i>	dito	—	—	—	397.
<i>Tab. XXVII. i XXVIII.</i>	dito	—	—	—	412.

b) Rytym na drzewie pięć.

Jedna na str. 83. pojedyncza; druga na str. 85. pojedyncza; trzecia na str. 135. i 136. złożona z figur 10ciu; czwarta na str. 181 i 182. złożona z fig. 5ciu; piąta na str. 237 złożona z fig. dwóch.

SPIS SYSTEMATYCZNY ARTYKUŁÓW objętych w Tomach I. i II. *Sławianina*.

(Liczby wskazują Numer Pisma;— wiadomości drobniejsze
(z Telegrafu) są dane cursivo).

I. Ziemiaństwo.

A. W ogólności.

1. Środki użyte w Anglii do dźwignienia przemysłu ziemiańskiego, 1. 2. 8.
2. Mądre warunki, przez jakie Rząd Angielski od razu, zaraz przy samém zaprowadzaniu ziemiaństwa w swoich osadach, takowe rychło w kwitjącym stanie widzieć jest pewnym, 4.

B. W szczególnych swych gałęziach.

A. Uprawa roślin.

a) Rolnictwo.

a. Rolnictwo właściwe czyli Agronomija, to jest znajomość roli, i sposobów ulepszenia jęj płodności.

1. Kości do użyźnienia roli, 28.
2. Chloryny użycie w rolnictwie, 36.
3. Uprawa rzędowa, 19.

b. Narzędzia i maszyny rolnicze.

1. Pługi: szczudłowe,— Belgijski, 25, 26, 28; Flandryjski, 27; — Sch werza, do bicia rowów, 29.
2. Młynek do mielenia kości, 49, 52.

c. Uprawa roślin rolniczych.

a) Zbożowe.

a. Ozime,

1. Żyto, pszenica, 1, 2, 9.

b. Jare,

1. W ogólności, 1, 2.
2. Żyto, 9.
3. Siew jęczmienia we Francyi, z Kalend. rolnicz., 19.
4. Wysiew jęczmienia, owsa, gryki, grochu, bobu w Anglii, 9, 11.
5. Wytępienie wróbli, 29.

b) Pastewne.

a. Trawiaste,

1. Wysiew koniczyny, rajgrazu, w Anglii, 9, 11.
2. Siano-zbiór we Francyi, z Kalend. Rolnicz., 19.
3. Zbiór potrawu we Francyi — — 31.

b. Korzeniowe,

1. Kartofle: ich uprawa udoskonalona, 27, 40;— podług P. Kreys sig, 16, 17, 19, 27, 32;— podług P. Sch werz, 45, 50, 51, 52; nadzwyczajnej wielkości i plenności, 24; ich wyższość w ogólności, 46; ich wyższość nad zbożem na wódkę, 6, 9, 10, 11, 15; ich zakonserwowanie, 9; użycie na farbę, 40.
Arracaha, odmienność kartofla, 10, 46.
2. Buraków uprawa podług Sch werz, 39, 40.
3. Rzepysiews z Kalend. Rolnicz., 19.

- c) Odzieżowe.
1. *Lnę oczyszczenie od zielska kanianki*, 44.
 2. *Lnę Nowej-Holandyi przyswojenie*, 18.
- b) Ogrodnictwo.
- a. w ogólności,
1. *Dzienniki i pisma ogrodnicze*, 1.
- b. w głównych swych odnogach.
- a) Uprawa roślin warzywnych,— ogrody warzywne,
1. *Kalendarz ogrodniczy angielski*, 15, 20.
 2. *Kapusta, krowia*, 18;— *ogromna głowa*, 23.
 3. *Rzepa ogromna*, 18.
 4. *Pasternak ogromny*, 23.
 5. *Ogórek ogromny*, 18, 39.
 6. *Dynia ogromna*, 19.
- b) Uprawa roślin kwiatowych.
1. *Ogrody kwiatowe*, 7, 8.
 2. *Hortensja ogromna*, 19.
- c) Uprawa drzew.
- a. owocowych,
1. *Szczepienie korzystne gruszczyzny i jabłoni*,
 2. *Szczepu winnego ogromna plodność*, 18.
- b. dzikich ozdobowych,
1. *Iglasty gajk*, 10; *iglastych zamorskie rzadkie gatunki*, 35.
 2. *Kasztanowe drzewo stare*, 39.
- c) Leśnictwo.
- a. Chodowanie,
1. *Gatunek drzewa przedstawiający znaczną wyższość na niżko-pienne odnawianie*, 31.
 2. *Dąb o wielkiej żółtodzi*, 10.
- b. Ochrona,
3. *Nowo-dostrzeżona szkodliwość owadu olszynie*, 22.
 4. *Zakaz zbierania jaj mrówczych*.
- c. Użytkowanie,
5. *Jałowcu wieloraka użyteczność*, 8.
- B. Chodowanie zwierząt
- a) Chów bydła domowego.
- a. w ogólności,
1. *Wyższość kartofli nad rzepę, buraki i kalarepę na karmę dla bydła*, 38.
 2. *Machina do rozdrabniania kartofli*, 38.
- b. w szczególności,
- a) Konie.
1. *Obrok kartoflowy dla koni roboczych*, 14, 38.
 2. *Machina do utaskawienia koni*, 7.
 3. *Weterynaryja:— zapalenie płuc u koni*, 24, 25.
- b) Woły.
1. *Tuczenie wołów kartoflami*, 11, 37.
 2. *Wół ogromny*, 39.
- c) Krowy.
1. *Pasza kartoflowa dla krów dojnych*, 12, 37.
 2. *Gospodarstwo młeczne*, 3; *śmietana*, masło, 3; *sér parmezański*, 12.
- d) Owce.
1. *Trzymanie przednich na kartoflach*, 13, 37.
 2. *Chowu owiec i kóz obecny y stan w Rossyi*, 5.

e) *Wieprze.*

1. *Tuczenie*, 2, 44.

b) *Drób: gęś stara*, 30.

c) *Pszczoły*, 33.

d) *Koszenilli chodowanie*, 6, 16.

II. Przemysł przerobowy.

A. Chemiczny.

A. Aptékarstwo.

a) *Farmakognozya* czyli znajomość tak surowych jak przerobionych materyałów i środków lékarskich.

1. *Kora Chiny*, 4.

2. *Chiravita, nowy szrodek lékarski*, 10.

3. *Arszeniku wykrycie*, 6, 8.

b) *Farmakurgija* czyli sztuka przygotowania lékarstw.

1. *Chloretum natrio-auricum*, 7.

2. *Acidum boracicum*, 7.

3. *Kermes mineralis*, 38.

4. *Cinchonium*, 4.

5. *Conicinium*, 7.

6. *Czyszczenia syropów lékarskich nowy sposób*, 1.

c) *Farmako-technija* czyli znajomość narzędzi, aparatów, manipulacyj.

1. *Apparaty ważne*, 51.

2. *Kity*, 26.

B. Płody chemiczne.

1. *Chlorek wapna*, 26.

2. *Niedokwas kobaltu*, 38.

C. Parfumerya.

1. *Mydła zbytkowe*, 17, 20, 21.

2. *Korale pachnące*, 2, 21.

D. Fabrykacya Farb.

1. *Jeune de Naples*, 1.

2. *Ultramarin*, 5.

E. Farbiérstwo.

a) *właściwe.*

a. *znajomość materyałów,*

1. *Wełny tłuszcz*, 9.

2. *Chlorek wapna*, 12, 14, 15.

3. *Farbnik kwiatu kartoslowego*, 40.

b. *Sztuka farbiérska* czyli *Chromurgija.*

1. *Farbowanie bawełny na pomarańczowo Chromianem ołowiu*, 3.

2. *Farbowanie bawełny, wełny i jedwabiu Auripigmentem*, 3.

3. *Farbowanie kapeluszków na czarno*, 8.

b) *Podrzedne,*

1. *Farbowanie drzewa, kości*, 2, 14.

F. Powłoki, pokrycia, pozłoty.

1. *Lakiery, pokosty, politury*, 9, 39, 40, 42, 44.

2. *Pozłoty na zimno*, 12.

3. *Papiér safijanowy*, 5.

4. *Powłoka na ściany*, 40.

5. *Czernidła na obuwiu*, 11, 12.

6. *Rozpuszczanie kauczuku*, 42.

G. Wyroby metalowe.

1. *Metallo-chromija*, 12.
 2. Mory na metalach, 4.
 3. Bronzowanie metalów, 13.
 4. Złocenie w ogniu, 11.
 5. Oddzielenie złota od rudy platynowej, 12.
 6. Mosiądz, 16.
 7. Spiż na koperty do Bussol morskich, 16.
 8. Spiże łatwo topliwe, 15.
 9. Stereotypy, 36.
- H. Sztuki graficzne.
- a) Rytownictwo.
 1. Rycie na stali, 6.
 - b) Litografia.
 1. *Udoskonalenia w niej*, 12.
- J. Pokarmy, napoje.
1. Cukier z buraków, 13, 18, 25, 40, 41.
 2. *Piekarstwo*, 3, 10.
 3. Drożdże, 6.
 4. Octy, 6, 27.
- K. Gorzelnictwo:— aparaty, 3, 35; fabrykacya z kartosli, 25, 33, 35; czyszczenie chlorkiem wapna, 2
- L. Garbarstwo.
1. Nowy materyał garbarski, 3.
- B. Mechaniczny.
- A. Wiadomości ogólne wstępne.
 1. Rysowanie w perspektywie, 22, 23.
 2. Rozszerzalność od ciepła ciał stałych używanych, 43.
 - B. Pomocnicze:— Narzędzia pomiarowe,
 1. *Chronometr*, 8.
 2. *Regulator słoneczny*, 13.
 3. *Drogo-miar morski*, 32.
 4. *Waga próbiérca*, 4.
 - C. Szczegółowe odnogi.
 - a) Górnictwo,
 1. Kopalnie *ałunu*, 6.
 2. — *rudy żelaznej*, 6.
 3. — *soli*, 19.
 4. — *węgla drzewnego*, 19.
 5. — *złota*, 6.
 6. — *złota i platyny*, 12.
 7. *Beryl*, 39; *Malachit*, 17; *Złoto*, 17; *Żelazo*, 17.
 - b) Budownictwo i Inżynijerya.
 1. Gmachy publiczne,— *mennica*, 29.
 2. *Mosty*, 28.
 5. *Tunell*, 8, 29.
 4. *Budulec okrętowy*, 32.
 5. *Okręt liniowy największy*, 19; *statek parowy największy*, 17.
 - c) Udoskonalenie transportu.
 - a. wodą,
 1. *Nowa żegluga*, 6.
 2. *Zapobieżenie wyrzucenia okrętu na brzeg*, 32.
 - b. lądem,
 1. *Wozy mechaniczne*, 31, 35.

2. *Wóz parowy*, 31.
 3. *Odprzęganie koni*, 32.
- d) *Artyllerya*.
1. *Siła prochu*, 3.
 2. *Nowy sposób strzelania*, 7.
 3. *Prochownia*, 30.
 4. *Wielka armata indyjska*, 17.
 5. *Pyrofor*, 10.
- e) *Machiny*.
- a. *Motory, maszyny zastępujące siłę człowieka*.
 1. *Maszyna parowa największa*, 17.
 - b. *Machiny wykonujące szczegółowych gałęzi przemysłu, czyli zastępujące zręczność człowieka*.
 1. *Młyn do mielenia kości*, 49, 52.
 2. *Maszyna do szczypania skór*, 7.
 3. — *do skrawania sukien*, 7.
 4. — *do tarcia farby*, 6.
 5. — *do tarcia i nakładania farby drukarskiej*, 10.
 6. *Przędzalnie lnu i wyroby lniane*, 45.
 7. *Lampy hydrostatyczne*, 14.
 8. *Narzędzia muzyczne—Echo-fagot*, 14.
- III. *Handel*.
- A. *Handel właściwy*.
- A. *w ogólności*.
1. *Handel dawny na Czarném morzu i z Indyjami*, 34, 36.
 2. *Obraz historyczno-statystyczny przemysłu krajowego*, 6.
 3. *Egipt dzisiejszy pod względem handlowym*, 20, 31, 32, 35, 37.
 4. *Handel kompanii wschodnio-indyjskiej*, 35.
- B. *Handel w szczególnych odnogach*.
1. *Handel zbożowy*, 1, 7.
 2. — *owiec*, 7.
 3. — *chmielu*, 16.
 4. *Wetny staty targ*, 32.
 5. *Herbata*, 35.
 6. *Wielorybów potów*, 39.
 7. *Ślédź ogromny*, 32.
 8. *Porteru produkcja w Londynie*, 25.
- B. *Pomoce do utrzymania lub rozwinięcia handlu*.
1. *Miary, wagi, monety*, 2, 3, 5, 7, 9, 12, 24, 25.
 2. *Bank angielski*, 12, 13.
 3. *Żegluga wewnętrzna Anglii*, 8.
 4. *Marynarka Stanów zjednoczonych Am. półn.*, 25.
 5. *Żaglowe płótno z bawełny*, 10.
 6. *Dochody i wydatki Anglii*, 7.
- IV. *Domowe gospodarstwo*.
- A. *Artykuły żywności*.
- a) *Czyszczenie*,
1. *Wody*, 29.
 2. *Miodu*, 23, 24.
- b) *Konserwowanie*,
1. *Kartofli długoletnie*, 9.
 2. *Jabłek*, 9.
 3. *Masła*, 14.

c) Przygotowanie,

1. Bulionu, 2.
2. *Kawy*, 6.
3. Musztardy, 5.
4. Octów, 6, 27.
5. Séra parmezańskiego, 12.
6. Żurawinowych nalewek, 43.
7. Gruszek smarzenie, 39.
8. Jałowcu wielorakie użycie, 7.
9. Tuczenie wieprzy, 2, 44.

B. Kosmetyka.

1. Śrzedki przeciw piegom i na delikatną skórę, 9, 44.
2. Proszki do zębów, pomady do ust, 16.
3. Mydła zapachowe, 17, 20, 21. *Domowe pospolite*, 23.

C. Inne ważne potrzeby.

1. *Pożary*, 8; *niepalne drzewo*, 24; *niepalne konopie*, 40.
2. Studnie artezyjskie, 16. *Swider do nich*, 30.
3. *Nowości Lékarские*, 4, 38.

V. Umiejętności zasadnicze przemysłu.

A. Matematyka.

1. *Dzięła nowe*, *Dzienniki*, 2, 53, 34.
2. Zagadnienia techniczno-geometryczne, 10, 41.

B. Mechanika.

1. Statystyczno-geometryczne zagadnienie, 15.

C. Fizyka.

1. Wahadło sekundowe, 18.
2. Udoskonalenie barometru, 7, 24.
3. Rozszerzalność od ciepła ciał stałych używanych, 43.
4. *Kompas słoneczny*, 13.
5. Meteorologiczne i Astronomiczne obserwacje, w każdym Nrze.
6. *Astronomiczne i geograficzne dzienniki*, 2.

D. Chémija.

A. Właściwa część,

1. Dyament sztuczny, 12.
2. *Ołówek sztuczny*, 4.
3. Pyrofor, 10.
4. *Thorina*, 27, 35.
5. Fulgoryty sztuczne, 5.
6. Niedokwas Kobaltu sztuczny, 38.
7. Śladu cukru wykrycie, 21.
8. *Kwas szczawiowy*, 27.
9. — z wosku, 10.
10. Oliwa, oliwki, ikra rybia z Pompei, 4.
11. Galareta zwierzęca przed-potopowa, 4.

B. Pomocnicza część,

1. Rozciek do zbierania gazów, 8.
2. Słownik chemiczny, 47-49.

E. Mineralogija.

A. Oryktognozya

1. Minerale nowe, 4; *beryl ogromny*, 39; *Malachit ogromny*, 17; *ształa*, *bryła największa*, *tamże*; *żelazna*, *tamże*.

B. Geologija

1. Użyteczność tego rodzaju wiadomości, 8.

2. Geognozya Polski, krótki rys, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45.
3. *Podróż w Departamencie du Nord*, 8.
4. *Kości kopalne*, 4.
5. *Wulkan*, 4.
6. *Trzęsienie ziemi*, 42.
7. *Woda skamieniająca*, 42.

F. Botanika.

1. *Flora Szląska*, 13.
2. *Modelowanie roślin*, 29.

G. Zoologija.

1. *Fauna Departamentu Maine-et Loire*, 8.
2. *Polwór zwierzęcia żyjący*.
3. *Instynkt konia*, 27.

VI. Zakłady użyteczne, jakoto: Szkoły, Konserwatorya, Stowarzyszenia, Muzea, Pracownie i t. p. nieobjęte powyższemi rubrykami.

A. Przemysłowe.

A. ogólne,

1. Konserwatoryum przemysłowe Paryzkie, 1, 3.
2. *Skuteczne środki przyspieszenia wzrostu przemysłu*, 33.

B. Szczególne.

a) Ziemianiskie,

1. *Szkola rolniczo-leśna w Tharant*, 6.
2. — *rolniczo-pedagogiczna Fellenberga*, 14.
3. *Instytut agronomiczny pod Warszawą*, 14.

b) techniczne.

a. ogólne,

1. *Szkola główna przemysłowa nowa Paryzka*, 14, 15, 17, 18, 19.
2. *Instytut politechniczny Berliński*, 14.
3. *Szkola przemysłowa w Frankfurcie n. M.*, 14.
4. *Szkoły i stowarzyszenia przemysłowe w Szwajcaryi*, 14.
5. *Szkola techniczna i przygotownicza w Zurich*, 14.
6. — *rzemieślnicza pod opieką Stowarzyszenia w Arau*, 14.

b. Szczegółowym odnogom rękodziel poświęcone,

1. *Szkola wieczorna dla rzemieślników i artystów*, 28.
2. — *rysunków i początkowego budown.*, 28.
3. *Zégarmistrzowska*, 14.
4. *Malowania ogniowego*, 9.
5. *Robienia koronek*, 28.
6. *Wojskowa*, 11.
7. *Chémiczne pracownie*, 46, 49, 50, 51, 52.

B. Ogólnej oświaty.

A. Uniwersytety,

1. *Bazyłéjski*, 14.
2. *Bawarskie*, 11.
3. *Francyi*, 41, *obsadzanie Katedr w Fakultetach lékarskim i prawniczym*, 24.

B. Szkoły Prawa,

1. *W Bawaryi*, 11.
2. *W Brazylji*, 11.
3. *We Francyi*, 24.

C. Szkoły pośrednie,

1. *Szkoła umiejętności i sztuk w Bruxelli*, 29.
2. *Collegija w Bruxelli, Chili, Meksyku*, 11.
3. *Gymnazya w Bawaryi*, 11; *w Szwajcaryi*, 14.
4. *Kanton-Schule w Aarau*, 11.
5. *Szkoły Elementarne w Bawaryi, w Brazylji*, 11.
6. — *wzajemnego uczenia, chłopców*, 28; — *dzieci-wcząt, tamże*.
7. — *ubogich dziewcząt w Mühlhausen*, 4.
9. — *Gtuchoniemych*, 35.

D. Środki do upowszechnienia stósownej oświaty pomiędzy społeczeństwem, 22, 24.

E. Towarzystwa Umiejętności Naturalnych, 2.

VII. Odleglejsze naukowe pomoce przemysłu.

A. Filologija.

1. *Homer*, 33; *Euripides*, 8; *Sapfo, tamże*.
2. *Pentateuchus*, 33.
3. *Sanskryt*, 2, 33.
4. *Literatura wschodnia*, 2.
5. *Podróż do Arabii, Egiptu, Palestyny; rys pokoi arabskich*, 45.
6. *Stawiański język*, 5, 33.

B. Archeologija.

1. *Archeologiczne Towarzystwo w Rzymie*, 23.
2. — *Skarby*, 27.
3. — *Podróż po Rossyi*, 7.
4. *Muzeum w Meksyku*, 11.
5. *Hieroglify*, 33.
6. *Medale największe*, 13.

B. Literatura nowożytna.

1. *Słownik wielki Duńskiej akademii*, 2.
2. *Literatura piękna Hiszpańska*, 7.
3. *Uczenie Lessinga*, 7.

D. Sztuki.

1. *Obraz Davida odkryty*, 7.
2. *Modelowanie roślin*, 29.
3. *Anatomiczne tablice*, 29.
4. *Pływacz biegty*.

VIII. Moralność.

A. Wzory, Obrazy i t. d.

a) Do naśladowania,

1. *Różno-rodne*, 1, 2, 27, 28.
2. *Pocziwość wieśniaków*, 5.
3. *Nekrologi znakomitych mężów*, 9, 20, 21, 24, 39.

b) Do unikania,

1. *Zebraństwo*, 11, 15.
2. *Czcigodne Protektorki*, 27.

B. Prawidła.

1. *Wstęp*, 1.

C. Porównania.

1. *Potężna siła przemysłowej czynności*, 2.
2. *Korzyści z posiadania wiadomości*, 5.